

Täze Birleşen Milletler Guramasy

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 26 января, 2025

Täze Birleşen Milletler Guramasy TÄZE BIRLEŞEN MILLETLER GURAMASY

Hemme zatdan ötri deňlik prinsipini we ownuk döwletleriň hak-hukuklaryny awtomatiki ýagdaýda aradan aýran «synpylygy» ýa-da «weto warwarlygy» aradan aýyrmak gerek

Doktor Abdylla el Muallimi 12 ýyllap Saud Arabystanynyň BMG-daky hemişelik wekili bolup işledi.

BMG-nyň problemalaryny başdan geçirdi we syrlaryna şarikdeş boldy, yzygiderli çylşyrymly we jeň ýagdaýyndaky dünýäde guramanyň mümkin bolan bilen mümkin däliň arasynda nähili göreş alnyp barylýandygyny ýakyndan gördi.

Muallimi BMG-nyň Baş sekretary Antoiu Guterrişiň halkara guramada şu günki güne çenli işlän iň gowy baş sekretardygyny, onuň Gaza urşundaky görkezen batyrgaýlygy, beýanatlary we tutýan pozisiýasy bilen uruş bilen baglanyşykly meseleleri öňe sürmekde uly adamkärçilik duýgisy we uly batyrgaýlyk görkezendigini aýdýar.

ABŞ-nyň Ysraýyla berýän goldawynyň ýetjek derejesine ýeten döwri portugaliýaly diplomat zalym bilen gurbanyň arasyndaky çägi kesgitlemek üçin «Refah» araçäk nokadyna geldi. Emma BMG-nyň nähili başarnyklydygy bilen näderejede kemçiliklidigi birýana, dünýä başga bir formulanyň ýa-da guramanyň gözlegine

çykana meñzeyär.

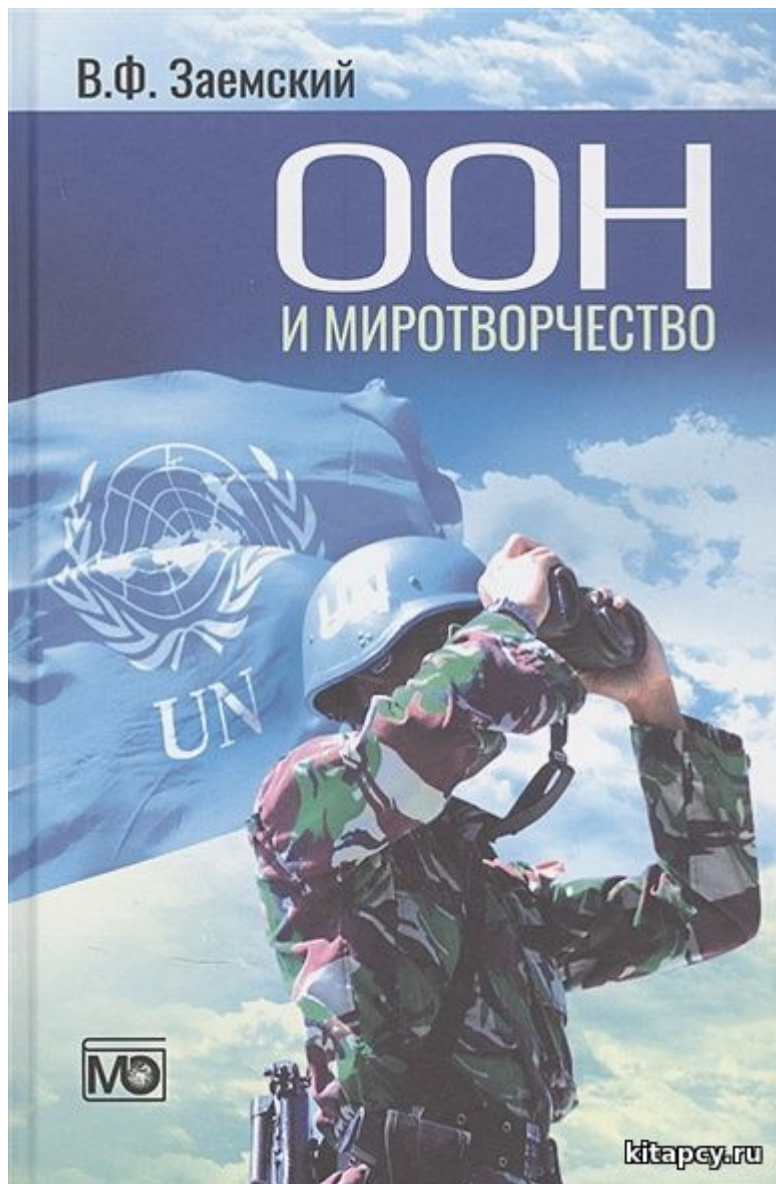
Häzirki gurama Milletler Ligasynyň binýadynda nädip dörän bolsa, häzirki guramanyňam bulam-bujar ugurlary dolandyрма, çaknyşyklara gözegçilik etme we şumatky bolşy ýaly ýaýylmagynyň önüni almak üçin çaknyşyklary çäklendirmek babatda has güýçli gurama döräp biler.

Bütindünýä Saglygy Goraýyş Guramasynyň korona ýokanjy wagtyndaky tejribesinde munuň bir mysalyny görýäris.

Efiopiýaly Tedros Adhamom Gebresius özüne berilen ygtyýarlyk we pullar bilen diňe oazis ýerlerinde ýatlanylýan guramany heläkçiligiň zarbyna täsirli we çakgan döş gerip duran gurama öwürmegi başarypdy.

Dünýäniň indi uly krizisler bilen, köne syýasatlar we mümkinçilikler bilen ýüzleşmesi mümkin däl.

Şol sebäpli Koreýadan Wýetnama, Owganystandan Yraga we 1967-nji ýyldan şumada çenli dowam edip gelen palestini uruşlaryna çenli biri-biriniň yzyndan gelen sebitleýin uruşlar bilen parahatçylyk we ösüş ýer bilen ýegsan boldy.

Elbetde, bu harby kararlylygyň aňyrsynda durjak syýasy güýje we uly maliýe goýumlaryna zerurlyk duýulýar.

Ikisinde-de täze guramanyň gurluşynda we ygtyýarlygynda düýpli üýtgeşmeleri geçirmeli bolar.

Şol bir wagtyň özünde, hemme zatdan ötri deňlik prinsipini we ownuk döwletleriň hak-hukuklaryny awtomatiki ýagdaýda aradan aýran «synpylygy» ýa-da «weto warwarlygy» aradan aýyrmak gerek.

Häzirki wagtda Gaza üçin teklip edilen çözgütlerden biri – Gaza sektoryny ýewropaly organlaryň biriniň gözegçiligine bermek bolup durýar.

Muny aýratynam Russiýanyň ýa-da Hytaýyň weto etmek ähtimallygy bolansoň, teklibiň ýol aljagyna ynamym ýok.

Şol sebäpli bular ýaly guramanyň halkara kwalifikasiýada bolmagy has gowy bolar, aýratynam Hindistan ýaly ýurduň oňa gerekli harby güýji üpjün edip durjakdygy göz önüne tutulanda.

Bu tejribe BMG-nyň parahatçylyk güýçlerini we «mawy beretkalyly» durnukly ýagdaýda janlandyrjak täze işlere badalga bolup biler.

Guramanyň parahatçylyk güýçleri Hindistandan, Hytaýdan, Nigeriýadan we guramaçylykly goşunlara we umuman alanda bitarap syýasata eýe beýleki «uly» döwletlerden gelen güýçlerden düzülip biler.

Şeýlelikde, amerikan wekili ýa-da rus wekili indi Howpsuzlyk geňeşiniň nobatdaky ýygmanyşmalaryna ýeke söz aýtmak, ýagny «ýok» diýmek üçin gatnaşmaz.

Semir ATAULLAH,

Liwanly žurnalist.

Anna, 10.11.2033 ý. Publisistika